

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Danske Samlinger

for

Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie.

Udgivne af

Chr. Bruun,
Bibliothekar ved det store kongelige
Bibliothek.

O. Nielsen,
Cand. mag., Assistent i Ministeriernes
Archiv.

og

A. Petersen,
Fuldmægtig i Finantsministeriet.

Første Bind.

Kjøbenhavn 1865—66.

Forlagt af den Gyldendalske Boghandel (F. Hegel).

G. S. Wibes Bogtrykkeri.

Familieoptegnelser af Iver Juel til Stubbergård og hans Søn Kjeld Juel.

Meddelte af O. Nielsen.

Disse er forhen benyttede af Hofman: »Danske Adelsmænd« II. S. 37 fig. og Kinch: Ny kirkehist. Saml. I. 394--99. De findes i en temmelig dårlig Afskrift i Klevenfelds Samlinger i Gehejmearkivet blandt »Collectanea geneal.», hvorfor de her meddeles med nyere Retskrivning.

In nomine Jesu.

Dette efterskrevne er min Iver Juel til Rybjerg og Stubbergård Ursprung, naturlige Foreldre, Fremgang og Handel, som sig begivet har og jeg både af Fader og Foreldre har hørt og jeg selv ved.

Først har de Juellinger været til både udi Danmark og England, siden Kejser Julius var udi Danmark og han gav 2 Brødre Våben, fordi ingen af Adel havde Våben tilforn uden aleneste Fyrster, og den ene gav han en seksoddet Guldstjerne udi et blåt Felt med 2 Jomfruarme bare nedent Albuem, holdende en Stjerne paa Hjelman og den anden gav han 3 hvide Bølger udi et blåt Felt, og der han blev død uden Arvinger, saa beholdt den første Broder og hans Afkom begge Våben tilhobe, den Stjerne betydende en Stjerne på Himlen kaldes Venus, en Planet, og de 3 Bølger for de 3 Revler om Danmark, efterdi samme 2 Brødre var Hovedsmænd for danske Folk både til Lands og Vands imod Kejser Julius, saalenge til de gjorde Dagtingning med ham efter Kongen af Danmarks Befaling at hellige hans Fødselsdag udi 12 Dage, som siden er

forvendt til Kristi Fødsel¹⁾ og regerede samme Juellinger lang Tid, både udi Danmark og England.

Item hed min Fader Kjeld Juel af Astrup²⁾, som ligger begravet for Højalter udi Varde under en blå Sten, og hans Fader hed Iver Juel, som jeg er nevnt efter, og han ligger midt i Viborg Domkirke under en Marmorsten med sådan en Gravskrift: »Der man skrev 1468 År, Lagdes Iver Juels Lig paa Bår, Og nu under denne Sten Hviler sine Ben Med sine tvende Hustruer kære, Som med ham ligger begravet hære. Deres Våben og Navn her oven står, At man kan vide hvad Slegt de afdøde vår. Fru Mette, Hr. Lavrids Hvasses Datter, Fru Karen, Hr »Thomsens«³⁾ Datter.« Hans Fader hed Jens Juel og ligger begravet udi Korsbrødregårds-Kirke i Viborg. Fornevnte Jens Juel havde en Fasties Datter, som nu kaldes Fassi, hed Fru Karen. Han havde Skanderborg og [var] udi Danmarks Riges Råd. Fornevnte Jens Juels Fader hed Palle Juel og bode udi Øgelstrup⁴⁾ og da var al Råsted og Idum Sogn hans og hans Søkendes. Og lidet tilforn var hans Fader og Slegtning fordreven af England med St. Thomas af Lautelberg både for Troens Skyld og for at de holdt med de Danske, og den Tid havde fornevnte England været under Danmark udi 300 Aar til St. Knud Konges Tid. Item udi fornevnte Palle Juels Tid af Øgelstrup da var så stor en Pestilense som kom af Vendsyssel og til fornevnte Råsted Sogn, som man kalder den store Mandekval eller Merkedød og gik så til: Udi England var en Kvinde ung og dejlig, hun havde en gammel Mand og tilmed et Bolskab, hun skaffede det så med en Kelling at omkomme hendes egen Egtemand og fik så for Råd, at hun skulde tage et Stykke af en død Mands Mave og hakke udi hans Mad og straks blev samme hendes Mand syg og hendes Bolskab kom og vilde husvare hende, fik og ondt og døde en efter anden og gik over Egn og By; siden løb en Hob Engelske ud til Skibs og de bleve ogsaa døde og Skibet blev udtaget ind under Vendsyssel og der de kom ud og vilde bese Skibet,

1) Jfr. SRD. VIII, 495—99.

2) Grinderslev Sogn, Viborg Stift.

3) Af det følgende ses at dette er Afskriverfejl for Lavrids Vestenie.

4) Øgelstrup i Råsted Sogn, Ringkøbing Amt, om hvilken Sagnet endnu fortæller at den har været Herregård.

blev de straks bollet¹⁾ og straks over al Vendsyssel og siden alle. Og da kom en vejfarende Mand 2 Dage før Jul til Øgelsstrup og begærede Hus, »der var Kelle Jull ud«²⁾ som den Tid var Sædvane at ingen god Mand vegrede nogen; da Palle Juel forstod at han var kommen fra slig Mandekval og havde Klæder og Tøj med sig, da forviste han ham til Presten; item paa Julenat ved Midnat, der Folk skulde gå til Kirken, da var Presten ikke kommen, gav han en af hans Svende Befaling at ride efter Presten, understod at der skulde være noget iblandt, at Svenden fordi skulde ride med Været og ikke imod. Svenden slog paa Dören og fik ikke Ord, ti slog han Vinduet ud og raabte. Da andsvarede ham en halvdød gammel Kelling og sagde: »Jo Vok og Ve, hvilken Gæst har Palle Juel vist os paa, her ligge de alle døde i Gården var og jeg er halv død.« Den Tid Palle Juel fik sligt Svar at høre, straks lod han tage alle Mend's Vogne, i hvem de tilhørde og flyttede ud på Klitterne og lod slå Pæle for Dören (fordi ingen god Mand måtte den Tid bygge faste Huse), på det de skulde møde på Marken om noget påkom og ikke have Tilflugt til Huse eller Gårde, og straks gik samme Pestilense over Egne og Lande og det var den første og største Pestilense, som kaldes den store Mandekval eller Merkedød.

Item fornevnte min Oldefader Iver Juel var tvende Sinde gift, den første Hustru var Fru Mette, Hr. Lavrids Hvasses Datter, med hende blev født Biskop Hartvig Juel, Palle Juel til Ustrup, Fru Ide Juel og Fru Johanne Juel i Lønborg. Siden fik han Fru Karine, Hr. Lavrids Vestenies Datter, og hun vilde have hendes Børn adskilte ved Navn fra de andre og Særnavn og med hende blev født min Fader, Kjeld Iversen af Astrup, Thomas Iversen på Lund, Klavs Iversen, Jens Iversen og Fru Margrete Iversdatter, Niels Basses Efterleverske. Og havde fornevnte Iver Juel Ørslev Kloster til et År før han døde på Astrup og havde han al Viborg Stift i Befaling 3 År, der Trette var på i Rom, og sad Retterting med Kongen al Jylland over. Han var en meget afholdt Mand over alt Landet af Kongen og gode Mend til hans Dødsdag. Item den Tid fornævnte Hr. Lavrids Vestenie var ung og tjende udi Kong Eriks Gård som

1) Opsvulmet.

2) Uforståeligt.

kom af Pommern, da var Presten af Tvilum, som hed Hr Peder »Fijlb« (Filip?), hans Moder vred og ikke vilde lade hende i Kirken og der han var kommen om Aften til Sæbygård¹⁾ til hende, da beklagede hun sig så sigende, at dersom hun havde født en Søn, der hun fødte en Datter, da blev sligt Hovmod vel hevnet og straffet, og efterdi han var hendes eneste Søn, forstod han at hun mende ham dermed, ti beføl han sin Svend Kjøbmand, som tjente ham mange Aar uden og inden Lands udi stor Livsfare uden Klæde og Penninge, den Tid han ikke havde, og [for] hvis Sjæl forn. Hr Lavrids bad daglig, förend han bad for Fader og Moder, at han skulde lade gøre hans 4 Heste rede, og den Tid hans Moder sov efter Måltid over begge hendes Næver som hun plejede at gjøre, red han hemmelig bort og havde bespejdet Presten og holdt paa Vejen for som han skulde komme fra Gestebud og Uvished (!) viste han forn. hans Svend Kjøbmand hen til Prestens Hus og siden talde om hans Herres Tilkommelse, red saa hastelig tilbage igjen og da var der hos dem utallige Ravne — da kom samme Prest og læste Tider med hans Kapellan og havde mere end 20 Svende med sig; saa rende samme Lavrids Vestenie et Glavind igennem Presten med et Anskrig: »Slår alle Svende, Slår dem alle«, saa undrende de, fordi at Presten og hans Svende var komne fra Lyset og derfor kunde ikke saa vel se som de andre. Derfor blev forn. Lavrids Vestenie kommen udi Band og given Skøling (Landsforvisning) over og fredløs 7 Aar og römde Land og Rige og var i Landte Holsten udi Skov og Skjul i 7 År og blev did greben af siden red han til Bispen af Års uforvarende på Marken og stak ham af Hesten med en hvid Ende af et Glavind og tvingede ham til at løse sig af Band; da havde hans Moder gjort hans Gård Sæbygård til et Jomfrukloster. Item var han siden udi Rom og fik der Afløsning og kom siden udi Danmarks Riges Råd og forjagede Nonnerne af hans Gaard og Moderen kom til Sæby Kloster og han blev slagen til Ridder.

Item fik min Fader Kjeld Juel Bövling udi Forlening efter hans Halvbroder Palle Juel Anno 1486 og havde den udi 14

¹⁾ Sæbygård i Gjærn Herred. Erik Vesteni ejede Sæbygård 1485. (Hüberts Aktstykker om Århus. I. 44.)

År og min Broder Niels Juel til Astrup har nu haft den udi Forlening først af Bispen af Ribe og siden af Kgl. Majestæt udi 17 År og efter Mogens Munks Vilje og Begæring tog Bisp Iver det fra min Fader og sagde hannem til om Fastelavn at rømme om Påske og fik det Jens Kaas til Starupgård¹⁾ igen og blev alle Kjelds Börn fødte paa Bøvling, 3 Sønner og 2 Døtre.

Item min Morfader hed Hr. Niels Lange af Lydum og han havde Varde og Vesterherred udi Pant hans Livstid og havde Fru Anna, Hr. Niels Rosenkrandses Datter, af hvilke er født: Hans Lange til Kærgård, Hr. Thomas Lange, Ridder, til Lydum, og min Moder Fru Karen med flere. Fornevnte Hr. Niels Rosenkrands havde 4 andre Brødre, som var: Hr. Otto, Hr. Anders som kaldtes Stygge, Hr. Tim og Hr. Ludvig, som var Hr. Niels Jensens Sønner af Tange og nu kaldes Rosenkrands. Fornevnte Hr. Niels Rosenkrands blev skudt i Leding for Elsborg igennem hans Hoved, som han havde løftet Sigtet op af Hjelmen og skulde besé en Pil som var skudt igennem hans Drengs Ben og førde Hr. Niels Rosenkrands samme Pil igennem hans Hjerne til København og der lod sige Sjælemesse for sig og ofrede selv udi og lod den udtage og døde, og fik hans Börn Vilsted udi Pant for 800 Mk. lybsk og uafløst deres Tid, som min Broder endnu udi Pant har. Item forn. Hr. Niels Rosenkrands havde Fru Ide, som var af Asdal, hun førde 24 Svende og var i Danmarks Riges Råd og hun ligger begravet udi Dueholm i Mors; hendes Våben var en blå . . . med en tungeforgylt Krone og Klør.

Item fornevnte Hr. Niels Langes Fader af Lydum hed Hr. Gunde Lange af Lydum, han havde først i Forlening Riberhus, Trøjborg og Åkær og siden Varde og Vesterherred hans Livstid. Item forn. Hr. Gunde Langes Fader af Lydum hed Niels Thomesen af Lydum; han var 3 Sinde gift, havde først Fru Kirsten Reventlovsdatter af Søbo og havde 24 egne Börn med samme 3 Hustruer. Item forn. Niels Thomesens Fader af Lydum hed Thomas Iversen af Lydum og havde 6 Sønner, som var forne Niels Thomesen, Hr. Iver Thomesen af Krogsgaard, Jep Thomesen af Nørholm og Oluf Thomesen, som var Hr. Tho-

¹⁾ Her er vistnok noget udeladt.

mas Langes Farfader af Kærgård, og Eske Thomesen af Bjerg og Oluf Lange.

Anno 1489 St. Dorothea Dag var min Fader Kjeld Juel og min Moder Fru Karen Lange, Hr. Niels Langes Datters Festensøl paa Lydum, som overvar Biskop Hartvig, min Farbroder Hr. Ludvig Rosenkrands af Palsgård med mange flere. Det samme Aar, Søndag efter Martini, gjorde min Farbroder Biskop Hartvig deres Bryllup udi Ribe og samme Tid Mikkel Eskildsens Bryllup¹⁾. Anno 1493 Torsdagen før Faste blev min Søster Anne Juel født. Anno 1494 Søndag Morgen efter St. Mortens Dag blev jeg Iver Juel født.

Anno 1452 (!) da brende Kong Karl Skåne. Anno 1482 (!) da var Kong Hanses Bryllup i København og blev kronet. Anno 1495 St. Oluf Konges Dag blev min Broder Otto Juel født og døde paa sit tredje Aar og udi Gudum Kloster for St. Laurentii Alter begravet og stod St. Annæ Tavt (!). Anno 1498 St. Sörens Dag blev min Broder Niels Juel til Astrup født. Anno 1500 Pindsedags Morgen blev min Søster Margrete Juel født. Anno 1502 blev Hr. Povl Laxmand Hovmester i Danmark slagen paa Højbro i København af Ebbe Strangesen og Björn Andersen.

Anno 1504 kom jeg Iver Juel til Skole i Ribe. Samme Aar Mester Niels Lange Degn udi Ribe hans Broder, Hr. Thomas Lange, Ridders Bryllup udi Gråbrødre Kloster og der var Kong Hans og 5 Biskopper og mesten al Danmarks Råd og Adel. Anno 1511 Simonis Dag døde min Morfader Hr. Niels Lange af Lydum og blev begravet udi Gråbrødre Kloster udi Ribe alle Helgens Dag som var Løverdags. Samme Aar Søndag efter alle Helgens Dag var min Søster Anna hendes første Bryllup udi Varde med Johan Brokkenhus af Lerbek. Item samme Tid kom Lavrids Thodi op for Vesterside i Vesterherred med en hel Skibsflåde Krigsfolk, Danmarks Fjender og var til Bryllup i Varde. Anno 1512 kom jeg til Skole i Års. Samme År døde Johan Brokkenhus paa Lerbek og da derefter, som var St. Karens Aften, blev unge Johan Brokkenhus født, Kjeld Brokkenhuses Fader af Fru Sofie Skeel. Anno 1513, 20de Dag Jule (o: 13 Jan.) gjorde Biskop Iver Munk min Hustrus Fader Hans Munk til Krogsgård og min Hustrus Moder Fru Marine Kristen Spends Datters

¹⁾ Sml. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Skadst Herred S. 183.

Bryllup udi Ribe og der var Kong Hans, unge Kong Kristian og 4 Biskopper. Samme År anden Søndag udi Faste St. Peders Aften døde Kong Hans i Ålborg.

Anno 1514 kom jeg til Studium til København udi Kong Kristians Kroning. Anno 1517 kom jeg til Kølln til Studium. Anno 1519 blev Johan Friis, Kansler, og jeg Mestere (Magistre) en Dag og Stund som var udi Kølln. Samme Aar drog jeg ned til Amsterdam med Mester Mogens Kås af Tårupgård og der slog han mig igennem mit venstre Skulderblad med en Opstinger, så jeg lå 14 Uger på Sengen og ikke kunde røre mig og endnu årlig finder ondt af. Og siden jeg kom tilbage igen, løb forn. Johan Friis og jeg fra Kølln igjennem Cleven, Geldern, Lingen, Breheim, Ditmarsken, Husum og til Tønder med stor Livsfare og Praktiker og kom til Ribe 2 Dage efter Jul. Aaret efter om Fasten drog Johan Friis til Rom og jeg kom siden til Rom efter St. Mikkels Dag og jeg blev der 3 År. Anno 1521 døde min Morbroder Hr. Thomas Lange udi Års og blev ført til Ribe og begravet i Gråbrødre Kloster hos hans Fader.

Item samme År kom jeg hjem af Rom og fik den Kold-syge udi Spejer af Rinsk Vin og siden forgiven af en fersk rå Gås udi Kølln og Oluf Munk (!). Item red jeg en blind Hest af Rom og til Kølln og var Kong Kristian samme Tid udi Kølln kommen fra Kejseren. Anno 1522 vandt min Fader en stor Sag imod Hr. Niels Krag og blev siden forligt i Mors og Hr. Niels gav min Fader 800 fl . Anno 1524 kom jeg udi Kong Fredriks Tjeneste og var Sekretær og var jeg 2 Gange i Norge om Kong Fredriks Udvelgelse og Kår. Item fik jeg først Provsti udi Bergen og fik 50 Gylden deraf årlig i 7 År til Jörgen Pedersen Rentemester fik dette fra mig. Item var jeg kaldet til Oslo Bispedom og havde dette et År med Agershus, til Doktor Hr Vincens Lunge forvende mig det fra, med Guds Hjelp mig til større Glæde og sig selv til onde fordi så Erkebispnen lod ham siden den 3 Jan. 1536 slå ihjel. Item samme År Tamperdagen för Mikaelis druknede Biskop Hans Mule af Oslo straks efter han blev vit udi Bergen, udenfor Vestervig som jeg fik Bergenhus efter og gik det mig altid imod at komme did til Norge og var der og kom lykkelig tilbage igen. Anno 1526 fik Mester Klavs Gjordsen Kannikdom udi Ribe og

oplod mig Provstiet, som er Harsyssel, for 60 Gylden Penning årlig og jeg [bad] Kong Fredrik om Orlov og fik Pasbord og 10 eller 12 af Kannikerne blev siden afviste. Item bode jeg først neden for Skolen i den store Gaard et År og siden var jeg i Snagdalen til Påske efter Kong Fredriks Død Skærtorsdag Anno 1533, som jeg gav Mester Klavs.

Anno 1527 var min Søster Anna hendes andet Bryllup på Solvig med Mads Gjordsen Helligtrekongers Dag. Anno 1529 blev min Søsterdatter Anna Gjordsdatter født første Søndag udi Faste. Anno 1535 løb jeg ud fra Skåne og til Tønder¹⁾ og skulde ambassatvis til Kong Gustav om Hjelp med Penning til Skibsfolk, fordi Sælland og Skåne var gangne Greven tilhånde og blev vi indfrosne udi 3 Dage og Netter udi Havet 3 »Vegis Søs« (Sømil) fra Landet udi stor Livsfare og siden finge et Aflægsvær, så vi ikke vidste hvor vi var. Og 14 Dage derefter løb jeg ud igen og kom ind for Kongshel med stor Livsfare, siden til Hr. Klavs Bilde paa Båhus og siden kom Greven østen til Armark og hans Hob var slagen af Hr. Tyge Krabbe for Helsingborg og kom jeg siden til Kong Gustav i Ørebro og fulgte ham udi 5 Uger förend jeg fik Afsked. Samme År paa St. Fabiani og Sebastiani Dag den 20 Jan. paa Sæländsfar Landsting blev Fru Anna af Mønstrup slagen ihjel for Grev Kristoffers Fødder udi Ringsted; hun var en agt Kvinde, havde været 3 Dronningers Hovmesterinde.

Samme År Søndag, som var Kyndelmisse Aften, var min Broder Niels Juels Bryllup paa Astrup med Fru Margrete Sandberg. Samme Aar første Uge i Faste døde min Morbroder Hans Lange til Kærgård. Samme År Torsdag för Pindsedag døde min Farsøster Fru Margrete i Viborg og havde solt Jörgen Hansen og Anna Thomasdatter næsten alt hendes Gods. Samme Aar døde min Hustrus Fader Hans Munk paa Krogsgård af Koldsyge. Samme År var min Morbroders Søn Niels Langes Bryllup paa Holmgård, som var Søndag efter St. Mikkels Dag. Samme År døde min Mormoder Fru Anna, Hr. Niels Rosenkrandses Datter, Hr. Niels Lange af Lydum hans Efterleverske og er begravet udi Varde under en Marmorsten. Anno 1536 St. Mikkels Dag døde min Fader Kjeld Juel udi Varde og blev

¹⁾ Mon ikke omvendt: Fra Tønder til Skåne.

begraven for Højaltret under en blå Sten. Anno 1537 holdt Kong Kristian en lang Herredag i Viborg og Hr. Johan Rantzau blev øverste Regent og jeg blev befalet at følge ham over alt Ribe Stift og det er Begyndelsen til min Fremgang, Kald og Forlening. Item samme År døde Ludvig Munk, som var Pindse-
dag, og jeg fik Lönborg udi Forlening og havde den 3 År.

Anno 1538 fik jeg Stubber Kloster udi Forlening og gjorde 4 Heste og gav 50 Daler årlig og holdt 11 Nonner til Ophold og havde både Lönborg og Klostret 2 Aar tilhobe, og da havde Klosteret 3 Gange været røvet og plustret. Anno 1546 St. Martini Aften kom og red jeg ind udi Flensborg med 6 Heste, eftersom Hr. Vulf Påvisk havde ladet mig indmane på min Søsterdatters Vegne, som han vilde unde hans Søn Hans Påvisk og var både Mads Gjordsen og jeg der udi 14 Dage; siden blev vi indmanede til Rensborg til Valentins Dag. Anno 1547 købte jeg Stubber Kloster for 12765 Daler og fik jeg Tilladelse af Kgl. Maj. på Koldinghus Tamperløverdag udi Faste og så fik jeg Gården, Grund og Bygning forfunden for fornevnte Penninge. Item gjorde jeg Lås paa samme Køb 1550. Item den Tid jeg købte det, da var alt Klostret svarlig forfalden, 2 Huse, som var Stalden og et nyt Hus, stod ved Søen, som Abildgården er, og var Kornloft, Salhus, Svendeherberg og et Herberg kaldes alt opbrændt. Paa Kirken lå det gamle Stråtag, ligeså på alle Huse og Murlederne rådne trindt om og ingen Grundvold uden aleneste lidt Sten på Sandet og derfor stod det synderste Hus paa Held, heldte under Stytter, og det synderste (?) Hus slet råddent neden under og intet Hus norden paa Gården og aldrig en Teglisten til Tag nogensteds og var ikke uden et gammelt Risgerde paa Vester-
side og et Led. Og var der 12 Jomfruer at føde, som var gamle Priorisse Else selv anden, unge Priorisse Else selv anden, Jfru. Kirsten, Jfru. Mette Rytter, Jfru. Maren Ungersdatter, Jfru. Margrete Prip, Jfru. Birgitte Nielsdatter, Jfru. Edel og da kunde de ikke så uden 4 Ørte Byg, 10 Ørte Rug og avle ved 70 Læs Hø til Gården. Anno 1548 Torsdag før Gregorii krævede Mogens Munk Sandemend op og vilde forderve alle mine Søer og Ejendom. Samme År Onsdag før Palmesøndag fik jeg nyt Låsebrev paa Trandum Skovbygaard og Kjellum Hede. Samme Aar tredje Påskedag blev gjort Forligelse imel-

lem Mogens Munk og mig og mange var over og beseglede med os.

Anno 1549 Mandagen, som var anden Pindsedag og 31te Dag Maj om Aften för 6 gik under udi Fuldmåne, da blev min Sön Kjeld født paa Stubbergaard og kristnet udi Sevel Kirke om Søndagen dernest efter; hans Faddere Mogens Munk, Oluf Munk, Niels Lange, min Broder Kristoffer Munk, Jens Thomesen i Holmgård, Landsdommer Mogens Justesen, Erik Nielsen, min Moder Fru Karine, min Søster Anna Juel, min Søster Margrethe Juel, Fru Anna Munk, min Søsterdatter Jfru. Anna Gjordsdatter med flere. Samme År lod jeg bygge Kjellum Mølle med 2 Kverne, som tilforn var ikke uden et lidet Hjul, og da ikke skyldte 22 Ørtug og nu skylder 90 Ørtug Mel.

Dette er det Gods, som jeg har solt og det, som jeg selv købte 1547: Först en Gård udi Skodborg Herred udi Humlum Sogn udi Kjær skylder 2 Ørtug Byg og intet mere, Jens Thomesen i Holmgård købte for 110 Daler. Item et øde Byggested i Salling i Grinderslev Kloster Sogn udi Slejtrup skylder 1½ Td. Korn, som Jens Mogensen købte for 30 Dlr. Item en Gård udi Snabe ved Salling Sund skylder 2 Ørtug Byg, som Herman Skeel købte for 100 Dlr. Item 2 andre Gårde i Salling, den ene udi Velling (Vellum?) skylder 3 Ørtug Havre og 11 ½ Smör og 1 Gård i »Kenborg« skylder 2 Ørtug Byg, som Erik Krabbe købte. Item en Gård kaldes Ustrupgård skylder 8 Ørtug Korn, 1 ½ Smör, Svin og andre Bede, som jeg gav min Broder Niels Juel til Astrup og 1 Gård i Grinderslev, som forn. min Broder købte for 80 Dlr.¹⁾ Stendel Skpr. Rug, 1 Ørtug Byg, 7 ½ Smör. Item 4 Gårde i Sale Sogn, de 2 udi Åle og de andre 2 udi Bjerte, skylder 12 Ørtug Korn og 2 ½ Smör med Svin, Gæsteri og andre Bede, som Niels Lange købte for 600 Dlr. Item en Gård i Højslev i Fjends Herred skylder 5 Byskpr. Rug, som Palle Juel købte for 104 Dlr. Item en Gård i Merdrup (Marup?) i Skjern Sogn skylder 4 Tdr. Rug, 1 Laks, som Hans Lavridsen købte for 200 Dlr. Item en Gård i Vindgab udi Ulborg Herred, som skylder 2 Ørtug Korn, 1 ½ Smör, Svin og Gæsteri 1 ½, og 1 Bol skylder 12 β, som samme Hans Lavridsen købte for 190 Dlr. *Item af

¹⁾ Her må noget være udeladt.

mit eget Arvegodts 1 Gård udi Sælland udi Drustru skylder 3 \mathcal{R} Korn og en Fjerding Smör, 1 Bolgalt, som Joh. Friis Kansler købte for 300 Dlr. Item 18 Gårde udi Hallum, som jeg först pantede, siden købte og så arvede derefter min Modersøster, skyldte det ved 5 Td. Smör, som Erik Krabbe købte for 4000 Daler, som er 24, foruden den Gård, jeg gav forn. min Broder, og de 2, Erik Krabbe fik, er 5704 Dlr., som jeg har solt Gods for.

Siden, som lå og hørte til Stubber Kloster, foruden det jeg solte:

Rug $7\frac{1}{2}$ Læster $3\frac{1}{2}$ Ørtug,
 Mel 2 Læster 7 Td. halv Skyld,
 Byg $9\frac{1}{2}$ Læster 4 Ørtug 5 Skp.,
 Havre 30 Ørtug,
 Smör $66\frac{1}{2}$ \mathcal{R} 2 \mathcal{F} ,
 Skovøvin 89,
 Fødenød 35,
 Skovvogn 40 og siden en påsat,
 Gæsteri er 338 Heste,
 Lam 24,
 Höns 178,
 Gæs 89,
 Får 1,
 får Stang til Tag.

Fornævnte År Anno 1545 lod jeg gøre Grave om Gården. Samme År lod jeg bygge Porthuset. Samme År lod jeg lægge Grund trindt om de Vesterhuse, som da var mestendel rådne og hældte udad mere end $\frac{1}{2}$ Alen og Murmestren af Ribe gjorde, som meget stod og lidet var værd og siden Anno 1552 lod jeg gøre Pram og gjorde Gravene dybere trindt om. Anno 1552 lod jeg rebe al Sevel Mark og gjorde alle 12 Gårde lige gode, som tilforn var hist og her i ond Måde, og så gjorde Skæl imellem alle Byerne. Anno 1553 fik jeg kgl. Maj.'s Brev at måtte nedbryde Trandum Kirke og igen den opbygge på Sevel og have Jus patronatus til begge Kirker. Samme Aar lod jeg bygge det store Hus paa Rybjerg. Item samme Aar fik jeg Brev på den Mark for Varde at give årlig til Holstebro Skole efter Erik Krabbes og andre gode Mænds Sigelse og Borgen. Anno 1554 da lod jeg nedbryde Trandum Kirke og lod bygge Sevel Kirke igen fra begge Døre og vester på mod Tårnet, og

lod jeg den tække med Bly altsammen trindt omkring, som tilforn var takt med Strå og stod det mig mere end 700 Dlr., foruden den Hjælp, som jeg fik af Trandum Kirke, med Sten og Bly. Item samme Aar betalte jeg 4000 Ɔ lybsk og deraf 5 af hundrede. Samme Aar lod jeg grave Kjellum Hede ind med en Grøft.

Anno 1555 lod jeg bygge den ny Fruerstue på Stubbergård og Taget så meget til Fruerstuen som til Tårnet. Item samme Aar var jeg syg fra S. Martini og til Påske, da i Dimmeluge drog jeg til Johan Friis til Hesselager, om at Peder Bilde har min Gård bot udi Ribe og da blev jeg storlig syg igen af »Vanderen«.

Anno 1556 om Påske, da fik jeg Ende med Erik Krabbe og de andre om Ladegårds Mark ved Varde til Ejendom. Samme År 8 Dage efter Valborg Dag døde Gunde Langø, Fru Karens Broder. Samme Aar Påskeuge kom min Søn Kjeld Juel til Varde til Skole.

Item samme Aar døde Iver Juel i Stubbergård udi Fruerstuen, som dette forskrevne har ladet skrive og optegne, Bartholomæi Dag, der Klokkeren slog 7 om Morgenen, blev begravet i Sevel Kirke Søndagen der næst efter med stor Ære; hos var Niels Juel til Astrup, hans Broder, Oluf Munk, Niels Lange, Iver Krabbe, Danmarks Riges Råd, med mange Adelfruer og Jomfruer, så megen stor Almue, som ikke kunde få Rum i Kirken, og alle sørgede og begræd hans Død.

Anno 1573 Påskedag på Løjstrup døde ærl. og velb. Mand, Niels Juel til Astrup, kgl. Maj. fordums Befalingsmand på Bövling, og blev begravet på Pindsedag udi Grinderslev Klosterkirke, nedenfor Briksdøren, under en hvid Sten, ligger en halv Alen ovenfor Gulvet.

Anno 1574 lod Fru Mette Munk, Iver Juel til Rybjergs Efterleverske, forøge Tårnet på Sevel Kirke til Mønningen. Anno 1577 lod hun lægge 2 Skippund Bly på Sevel Kirke. Samme År blev Tårnet takt med Tegltag og fuldkommet med Mur, og altså nær til nogen få tagsten på den Nordside, hvilken Bygning har kostet meget. Samme År havde Murmestren det synderste Hjørne nede af Tårnet slet ned i Grundvolden så højt,

som de hugne Sten når. Anno 1583 stod Maren Juels, Iver Juels Datters Bryllup på Langtind med Erik Rosenkrands. Anno 1589 døde min, Kjeld Juels, sal. Moder, forn. Fru Mette Munk, her på Stubbergård den 12 Dag Martii og blev derefter begravet udi Sevel Kirke Palmesøndag. Anno 1591 døde sal. Erik Rosenkrands på Langtind udi Februarii Måned, og beholdt hans Hustru, bem. Fru Maren Juel, hans Gård og Gods med alt Løsøre, og skal hun derfor betale al Gælden, som findes efter dem begge. Samme Aar døde Jomfru Margrete Kjeldsdatter i Varde, som var Iver Juels Søster, og der begravet i St. Ibs Kirke. Anno 1592 lod jeg, Kjeld Juel til Stubbergård, forny det syndre Stenhus med Port igennem, Vindver, Bjelker med andet mere, dertil hører, såsom den nu forefunden er. Findes der intet Hus i Ladegården, lidet eller stort, som jeg jo altsammen på min Bekostning har ladet bygge, desligeste Smedje og Møller med Broen over Søen til min Fægang med andet meget mere, som jeg udi Kirken og andensteds har fuldkommet (som man ved endnu at sige af¹⁾). Anno 1595 lod jeg forlænge det Hus i Ladegården norden for Porten 28 Binding nør på og det norderste Hus der næst købte jeg sammenhugget for hver Binding 10 ₤. Anno 1597 Langfredag døde min sal. Søster, Fru Anne Juel, på Blistrup udi Mors, og blev hendes Lig ført til Stubbergård og begravet udi Sevel Kirke på Vor Herres Himmelfarts Dag hos hendes sal. Fader og Moder.

¹⁾ Må være en senere Tilføjelse.